

IJsselpad traject 2 Giesbeek - Doesburg - Dieren

Auteur: Dolf Logemann

Lijnwandeling door het rivierenlandschap van de IJssel

Deze etappe van het IJsselpad begint bij de jachthaven van Giesbeek. Via een oude IJsselarm komt u terecht in een spannend rivierbos. De route volgt daarna zo veel mogelijk de bandijk langs de IJssel. Meestal loopt u dan over rustige fietspaden met een mooi uitzicht over de rivier en de uiterwaarden. Maar al snel na Giesbeek verlaat de route de bandijk, omdat het fietspad hier pal naast de drukke provinciale weg loopt. We maken dan een kleine omweg via het landgoed Bingerden, om een kilometer verderop de bandijk weer op te pakken richting Doesburg. De route loopt in Doesburg over de nieuw ingerichte IJsselkade en vervolgens door het centrum van dit oude Hanzestadje. Na Doesburg loopt u weer over de dijk langs de oude rivierarm Het Zwarte Schaar. Dichtbij Doesburg is er nog veel recreatie, onder andere een aantal grote campings, maar allengs wordt het stiller op de dijk. De uitzichten over de oude IJsselarm en de tegenoverliggende Fraterwaard zijn prachtig. U blijft lang zicht houden op de grote Martinikerk van Doesburg. Wanneer deze kerk uit het zicht raakt ziet u aan de overkant het kerkje van Dieren liggen, als bakken voor de wandelaar. Voor het station Dieren steekt u met het pontje de IJssel over. NB. Bij zeer hoog water en bij ijsgang wordt deze veerpont uit de vaart genomen. Informeer hier van tevoren naar voordat u bij dergelijke omstandigheden op pad gaat.

Routebeschrijving

NB. In deze routebeschrijving vermelden we - tussen haakjes - consequent de straatnamen, ook als die niet in het veld vermeld staan. Dit omdat deze behulpzaam kunnen zijn bij de oriëntatie op de kaart of bij het vragen naar de juiste weg.

Route van de bushalte Zwalmstraat in Giesbeek naar de dijk (400m)

Direct achter bushalte doorsteken naar de achterliggende straat (De Geer), deze aflopen tot kruising met Klaverweide. RD (Bronkhorstermaat). Aan het einde doorlopen tot aan de dijk (Kuultjeshoek) en via trappetje tot op de dijk.

Traject Giesbeek - Olburgen

1. Aan de overzijde van het fietspad op de dijk staat een picknicktafel. Volg vandaaruit een klein graspaadje naar de jachthaven. Loop daarna langs de jachthaven tot aan de woningen aan het eind. Aldaar RA en op de dijk LA.
2. Bij de eerstvolgende kruising schuin LA (Rhedense Veerweg). Hier is nog een stukje van de oude loop van de IJssel herkenbaar
3. Bij ingang terrein zeeverkennergroep 'Abel Tasman', schuin RA. Negeer het bord 'Verboden toegang'; de onderstaande route is als 'dorpsommetje' officieel toegestaan.
4. Loop voorbij de ingang links naar het water en blijf links van het clubgebouw. Volg daarna de oever. De route gaat door een prachtig rivierbos.
5. Voorbij de bocht eerste pad LA, eveneens langs de oever.

6. Bij uitwaaiende paden kiezen voor RA, richting dijk.
7. Fietspad over de dijk kort volgen, bij begin autoweg kiezen voor pad onderlangs de dijk. Dit bestrate pad gaat over in een grasberm
8. Waar u doodloopt op een landbouwhek klimt u omhoog richting de kruin van de dijk. Aldaar LA, via het fietspad op de dijk. Blijf de dijk volgen tot u de Provinciale weg (N338) bereikt.
9. Steek de N338 over bij de rotonde en vervolg uw route aan de overzijde via het fietspad parallel aan de Provinciale weg.
10. Tweede afslag RA, grindpad richting huisnummer 17.

U betreedt nu het landgoed Bingerden. Dit landgoed, al meer dan 1.000 jaar oud, werd in 1791 opnieuw ingericht, in de Engelse landschapsstijl, door de Duitse landschapsarchitect J.P. Posth. De klassieke gracht om het huis werd veranderd in een romantisch slingerende waterloop.

11. Tegenover het landhuis Bingerden LA. Dit grindpad aflopen tot aan een verharde weg (Mariëndaalseweg).
12. RD, Mariëndaalseweg aflopen tot aan kruispunt met, opnieuw, de Provinciale weg N338.
13. Kruispunt oversteken en aan de overzijde LA, via fietspad langs N338. Na 200 m RA. U pikt hier het fietspad over de dijk weer op.
14. Dijk volgen tot aan de verharde weg (Didamseweg) aan de rand van de bebouwde kom van Doesburg. Aldaar LA over de brug. U passeert hier de Oude IJssel.
15. Didamseweg volgen tot voorbij de Gieterij Doesburg en de passantenhaven. Eerste straat na de haven LA (Turfhaven).
16. Aan het einde van de Turfhaven iets links aanhouden richting de nieuwe stadsboulevard van Doesburg (IJsselkade). U heeft hier een fraai uitzicht over de monding van de Oude IJssel in de IJssel.
17. Aan het einde van de IJsselkade RA (Veerpoortstraat) en na 100 m, vóór het water, LA (Contre Escarpe).

Escarpe en contre escarpe

Een escarpe is een verdedigingswal aan de binnenzijde van een gracht, een contre escarpe is eenzelfde wal aan de buitenzijde.

18. Contre Escarpe geheel aflopen, het water van de singel aan uw rechterhand. Bij kruispunt via zebrapad oversteken en tegenoverliggende straat inlopen (Koepoortstraat).
19. Derde straat LA, voorbij restaurant-café De Waag (Gasthuisstraat).
20. Gasthuisstraat uitlopen. RD (Kleine Wal), daarna opnieuw RD langs een basisschool en een sportveldje in een park.
21. Bij het water RA en via een houten brug oversteken naar de andere oever. RD lopen (Van Brakellaan).
22. Derde straat links inslaan (Van Middachtenweg). U passeert een tunneltje.
23. Komende uit de tunnel LA (Panovenweg).
24. Bij fietspad RA naar de dijk
25. Na 150 m RA, fietspad over de dijk volgen. Als het fietspad onder aan de dijk gaat lopen, volgt u het graspad op de dijk, ook als het fietspad verandert in een landweg (Grietstraat).

26. Waar de Grietstraat naar rechts buigt en een nieuw fietspad op de dijk begint RD, verder via het fietspad.

Van Doesburg tot aan Olburgen loopt u langs Het Zwarte Schaar. Dat is misschien een vreemde naam voor een oude rivierarm. Maar als u weet dat 'schaar' verwant is aan het Engelse 'shore' en 'hoge oeverwal' betekent, is het al een stuk duidelijker. Het Zwarte Schaar is bij de kanalisatie van de IJssel in 1954 zijn functie als vaarweg kwijtgeraakt. De schepen varen van Doesburg nu rechtstreeks langs Dieren.

27. De etappe van het IJsselpad eindigt na 5,5 km bij de Dierenseweg in Olburgen.

NB. De Dierenseweg is herkenbaar aan de richtingaanwijzer naar de veerpont naar Dieren.

Route naar het NS-station in Dieren

- Dierenseweg aflopen en met de veerpont naar de overzijde.
- In Dieren aangekomen: veerstoep omhoog en RA (Veerstraat)
- 1ste straat LA (Kerkstraat), daarna bij ingang Carolinapark RA. Dat is recht tegenover de (alleenstaande) kerktoren
- Park doorkruisen en aan andere zijde LA (Prinsenstraat)
- Na 150 m bereikt u het station.

Praktische informatie

Afstanden

Giesbeek - Doesburg: 8,5 km

Doesburg - Olburgen: 8,5 km

Olburgen - NS-Station Dieren: 2 km

Totale traject: 19 km.

Bij de routebeschrijving

Het IJsselpad is niet gemarkeerd. De kaartjes en de beschrijving moeten voldoende zijn om niet te verdwalen.

De beschrijving vermeldt, cursief tussen haakjes geplaatst, consequent alle straatnamen. Dit is gedaan om de beschrijving te kunnen vergelijken met een topografische kaart of om gemakkelijker de weg te vragen. Echter, in het veld staan de straatnamen niet altijd aangegeven: naambordjes willen ter plaatse nog wel eens ontbreken.

In de tekst worden de volgende afkortingen frequent gebruikt:

rechtsaf = RA

Linksaf = LA

Rechtdoor = RD

Openbaar vervoer

Dit traject begint bij de bushalte Zwalmstraat in Giesbeek en eindigt bij het NS-station in Dieren. Olburgen zelf heeft geen busverbinding. Onderweg passeert u Doesburg, dat wel goede busverbindingen heeft met Arnhem en Dieren.

Op de kaarten zijn de bushaltes aangegeven, voor zover deze in de buurt van de route liggen en voor zover er sprake is van een frequente dienstregeling. Raadpleeg bij voorkeur van tevoren de reisplanner (www.9292ov.nl) voor de vertrektijden.

Achtergrondinformatie

Doesburg is ontstaan op een rivierduin in de vork van de Oude IJssel en het riviertje de Berkel, dat toen nog in zuidelijke richting stroomde. Na het ontstaan van de naar het noorden stromende IJssel, rond 590, kwam Doesburg aan de IJssel te liggen. Doesburg werd na 13de eeuw een belangrijke handelsstad en tevens de tweede stad van de Zutphense Graafschap. In deze tijd is het patroon van het oude centrum ontstaan. In 1447 sloot het zich aan bij de Hanze. Lang heeft die welvaart niet geduurd, want de verzanding van de IJssel en verschillende oorlogen deden de stad de das om. In 1607 maakte Prins Maurits van Doesburg een vestingstad en legerde er een garnizoen. Een eeuw later werd onder leiding van Menno van Coehoorn een indrukwekkende vestingwal aangelegd, die nog steeds voor een groot deel te bewandelen is, een natuurgebied in de stad. Het oude centrum is thans beschermd stadsgezicht. Neem even de tijd om de oude straatjes van Doesburg goed te bekijken.

Doesburg is de eerste stad op onze tocht die behoort tot de zogeheten Hanzesteden langs de IJssel. Zutphen, Deventer, Hattem en Kampen zijn de andere. Tegenwoordige IJsselsteden als Arnhem en Zwolle waren eveneens Hanzesteden, maar lagen in de tijd van de Hanze (nog) niet aan de IJssel.

De Hanze was in de late Middeleeuwen een handelsverbond van steden in Noordwest Europa. De oorsprong lag bij samenwerkingsverbanden van Duitse kooplieden rond de Oostzee, met handelsposten in Skåne en Gotland (Zweden) en Bergen (Noorwegen) en handelscontacten met Denemarken. Met de opkomst van de steden werden deze verbanden steeds meer overgenomen door de stadsbesturen. De Hanze begon in 1241 in de vorm van een alliantie tussen de steden Lübeck en Hamburg. In 1260 sloot Keulen zich daar bij aan en daarna groeide het aantal deelnemende steden snel. De Hanze dijde uit tot een los-vast verbond met op het hoogtepunt ongeveer 200 steden, van Tallinn tot Harderwijk en van Strahlsund tot Krakau. Bovendien had de Hanze handelskantoren in zulke uiteenlopende plaatsen als Bergen, Londen en Novgorod. 70 steden deden actief mee en werden beschouwd als volgerechtigd, waaronder Zutphen en Deventer. Vanaf 1356 kwamen de aangesloten steden onregelmatig bijeen, meestal in Lübeck. In Nederland traden vooral steden in Noord- en Oost-Nederland toe. De Nederlandse steden behoorden tot het 'Westerkwartier' van de Hanze, met Keulen als hoofdstad. Al vóór het ontstaan van de Hanze was er al via de IJssel en de Rijn veel handelsverkeer vanuit de IJsselsteden met de regio Keulen.

Het doel van de Hanze was om door samenwerking handelsprivileges te verkrijgen, tolheffingen af te schaffen en de zeeroverij te bestrijden. Er werd vooral gehandeld in metalen, granen, hout, huiden, haring, stokvis (Deventer!), wol, wijn, bijenwas, barnsteen, hars, zout en kruiden. Ook investeerde men samen in pakhuizen, handelskantoren, vuurtorens en loskades. In de tijd van de uitdijende economie van de Middeleeuwen was de Hanze een krachtig instrument van emancipatie van de burgerlijke kooplieden tegenover de in macht afnemende koningshuizen en landadel. Vanuit de Duitse Hanzesteden werden nieuwe Duitstalige steden in Oost-Europa opgericht, waaronder Gdansk, Tallinn, Riga en Tartu. De internationale handel rond de Noord- en de Oostzee droeg in belangrijke mate bij aan het ontstaan van geldwissels en banken. Het Noord Duitse dialect van de handelaren had bovendien een grote uniformerende invloed op de geschreven en gesproken taal in de deelnemende landen.

De Hanze bleef bestaan tot 1669, toen zij ten onderging aan de concurrentie met de Engelse en Hollandse (lees: West-Nederlandse) steden en de opkomende centrale macht van de hoven van Zweden, Engeland, Polen en Pruisen. De historische centra van Doesburg, Zutphen, Deventer en Kampen zijn de stille getuigen.

4

Neem een abonnement!
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50